

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudkyň JUDr. Hany Pipkové a JUDr. Marcely Rouskové v právní věci žalobce: **Národní technické muzeum**, se sídlem Praha 7, Kostelní 42, zastoupen JUDr. Věslavem Nemethem, advokátem se sídlem Praha 1, Senovážné náměstí 5, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, Brno, Masarykova 31, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 4. 2013, č. j. 11181/13/5000-24700-703359,

t a k t o :

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného, kterým bylo změněno odvoláním napadené rozhodnutí Finančního úřadu pro Prahu 1 ze dne 27. 9.

2012, č. j. 504670/12/001983107400, v části týkající se splatnosti vyměřené daně a bankovního spojení, přičemž v ostatních částech žalovaný odvoláním napadené rozhodnutí potvrdil.

Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl, že rozhodnutím finančního úřadu pro Prahu 1 ze dne 27. 9. 2012, č. j. 504670/12/001983107400 byl žalobci podle ustanovení § 44a odst. 2, § 44a odst. 4 písm. c) a § 44a odst. 9 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a podle ustanovení § 139 a § 147 daňového řádu vyměřen odvod do státního rozpočtu za porušení rozpočtové kázně ve výši 369 000,- Kč. Správce daně na základě zjištění vyplývajících ze Zprávy o kontrole ze dne 26. 9. 2012 č. j. 489248/12/001983107400 odhalil, že žalobce výdejem jiných peněžních prostředků státu Mgr. H. K. bez právního důvodu porušil ustanovení § 53 odst. 4 zákona o rozpočtových pravidlech a tímto jednáním došlo k porušení rozpočtové kázně v celkové výši 369 000,- Kč ve smyslu ustanovení § 44 odst. 1 písm. a) zákona o rozpočtových pravidlech. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, které bylo žalobou napadeným rozhodnutím změněno pouze v části týkající se splatnosti vyměřené daně a bankovního spojení; zbývající části odvoláním napadeného rozhodnutí žalovaný potvrdil. Odvolací finanční ředitelství se ve svém rozhodnutí vypořádalo se všemi námitkami žalobce a konstatovalo, že v odvolacím řízení nevyšly najevo žádné nesprávnosti nebo nezákonnosti odvolatelem neuplatněné, které by mohly mít vliv na výrok rozhodnutí o odvolání; setrvalo proto na skutkových i právních závěrech, k nimž dospěl správní orgán I. stupně.

Proti tomuto rozhodnutí směřovala žaloba, v níž žalobce uvedl, že jak se podává v kontrolní zprávě, podal žalobce na základě výsledků veřejnoprávní kontroly Ministerstva kultury na Mgr. H. K. o vydání bezdůvodného obohacení ve výši 358.750,- Kč s příslušenstvím. Okresní soud v Pelhřimově dne 2.7. 2012 vydal rozsudek, jímž žalobě vyhověl; tento rozsudek se stal ve svém výroku č. I pravomocným. Podle ust. § 53 odst. 4 zákona č. 218/2000 Sb., platí: *„příspěvková organizace je povinna dbát, aby plnila určené úkoly nejehospodárnějším způsobem a dodržela stanovené finanční vztahy ke státnímu rozpočtu. Peněžní prostředky, kterými disponuje, může používat jen k účelům, na které jsou určeny, a to na krytí nezbytných potřeb, na opatření zakládající se na právních předpisech a na krytí opatření nutných k zabezpečení nerušeného chodu organizace. Úhrady, ke kterým se příspěvková organizace zaváže v běžném roce, nesmí překračovat její rozpočet na tento rok.“* Podle § 44 odst. 1 písm. a) zákona č. 218/2000 Sb., je *„porušením rozpočtové kázně je neoprávněné použití peněžních prostředků státního rozpočtu a jiných peněžních prostředků státu.“* K tomu žalobce uvedenému uvedl, že postupoval právě nejehospodárnějším způsobem tím, že na Mgr. H. K. podal citovanou žalobu, když této bylo vyhověno. Fakt, že žalobce vyplácel Mgr. H. K. plnění z mandátní smlouvy, byl zapříčiněn tím, že Mgr. H. K. byl v době tohoto vypláčení v pozici generálního ředitele žalobce. Žalobce toto plnění vymohl od Mgr. H. K. v drtivé většině zpět, nyní je však paradoxně potrestán za to, že se choval ehospodárně a domáhal se žalobou po Mgr. H. K. vrácení žalované částky. Žalobce rovněž poukázal na to, že právní názor zastávaný Okresním soudem v Pelhřimově spočívající na str. 15 v tom, že *„dle mandátní smlouvy nikdy nebyl žalovanému dán písemný pokyn k provedení nějaké činnosti v mandátní smlouvě vymezené a odměna 41.000,- Kč nebyla sjednána jako odměna za dobu trvání smlouvy, ale jako odměna za činnost, která v době trvání smlouvy bude žalovaným pro žalobce na jeho pokyny provedena...“*, se opírá o skutečnosti, které vyšly najevo až v průběhu řízení výslechy jednotlivých svědků. Žalobce měl od Mgr.

H. K. před začátkem soudního sporu k dispozici soupis prací, které vykonal pro daňový subjekt, a stejným způsobem se v průběhu řízení bránil žalobě i žalovaný Mgr. H. K. Okolnosti, že nebyl vydán žádný písemný pokyn, nebyla před soudním jednáním známa, nebyla ani ověřitelná a vyšla najevo až v průběhu soudního řízení. Žalobce je tak fakticky platebním výměrem potrestán za svůj úspěch v uvedeném soudním sporu, kde usilovně hájil zájem státu. Tato skutečnost však nebyla při vydání platebního výměru žádným způsobem zohledněna. Žalovaný se s těmito uvedenými argumenty vypořádal tak, že nesouhlasí s žalobcem, že by tento postupoval nejhospodárnějším způsobem, a dále že skutečnosti, které vyšly najevo v soudním sporu vedeném u Okresního soudu v Pelhřimově neměly a nemohou mít dopad na zjištění prokázané ve vyměřovacím řízení; porušením rozpočtové kázně byl samotný výdej veřejných prostředků za podmínek zjištěných správcem daně. Ze všech těchto důvodů žalobce navrhoval, aby soud napadené rozhodnutí Odvolacího finančního ředitelství zrušil a aby žalovanému uložil povinnost uhradit žalobci náhradu nákladů řízení.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že žalobce není platebním výměrem potrestán za svůj úspěch ve výše popsaném soudním sporu, kde usilovně hájil zájem státu. Žalobci byl uložen odvod pouze z důvodu prokázaného porušení rozpočtové kázně, kterého se dopustil, když na základě uzavřené mandátní smlouvy uhradil Mgr. K. v letech 2009-2010 celkem částku 369 000,-Kč bez právního důvodu. Úhrada byla provedena z prostředků přijatých ze státního rozpočtu v rámci rozpisu schváleného rozpočtu na příslušný rok z běžného účtu žalobce. Žalovaný uzavřel s tím, že je žaloba nedůvodná a navrhl soudu, aby ji podle ustanovení § 78 odst. 7 soudního řádu správního zamítl.

Ze správního spisu soud zkonstatoval Zprávu o daňové kontrole ze dne 26. 9. 2012, č. j. 489248/12/001983107400, která obsahuje konečný výstup předcházející daňové kontroly. Ve Zprávě správce daně dokládá a konstatuje, že došlo k porušení zákona o rozpočtových pravidlech, když žalobce poskytl jiné peněžní prostředky státu Mgr. K. bez právního důvodu, čímž porušil ustanovení § 53 odst. 4 zákona o rozpočtových pravidlech, a tímto jednáním došlo k porušení rozpočtové kázně v celkové výši 369 000,- Kč ve smyslu ustanovení § 44 odst. 1 písm. a) téhož zákona. Správce daně ve Zprávě rekapituloval části mandátní smlouvy a také rozsudek Okresního soudu v Pelhřimově. Závěrem správce daně uvádí, že vydá platební výměr na odvod za porušení rozpočtové kázně žalobce ve výši 369 000,- Kč.

Dále je ve spise obsažena i předmětná mandátní smlouva ze dne 5. 10. 2009, kterou uzavřel žalobce, zastoupený svým tehdejšíím náměstkem generálního ředitele Ing. O. R., s Mgr. H. K., na jejímž základě se Mgr. K. jako mandatář zavázal, že bude pro mandanta vykonávat na jeho účet a jeho jménem garanta památkové péče v rámci projektu Centrum stavitelského dědictví Plasy. Za tuto činnost se mandant zavázal zaplatit mandatáři odměnu ve výši 41 000,- Kč. Veškeré činnosti, které byly předmětem této smlouvy, měl Mgr. K. plnit pouze na základě pokynů mandanta, tedy žalobce. Smlouva byla uzavřena na dobu určitou ode dne jejího podpisu, tzn. od 5. 10. 2009 do 30. 9. 2013, přičemž umožňovala, aby byl smluvní vztah ukončen před uplynutím výše uvedené doby, a to písemnou dohodou nebo písemnou výpovědí jedné ze smluvních stran. Správní spis obsahuje také onu Dohodu o ukončení mandátní smlouvy ze dne 30. 9. 2010. Následně jsou obsahem spisu výpisy z účtu žalobce, které dokládají, že od listopadu 2009 do července 2010 došlo

9krát k vyplacení částky 41 000,-Kč na účet Mgr. K., k těmto výpisům jsou připojeny rozpisy úkonů, které údajně poskytl mandátář za jednotlivé měsíce v rozmezí let 2009-2010 žalobci. Pro úplnost soud ještě dodává, že správní spis obsahuje oznámení o ztrátě devíti přijatých faktur od Mgr. K., které měly být předloženy již Ministerstvu kultury, když provádělo svou veřejnoprávní kontrolu.

Ve spise je rovněž rozsudek Okresního soudu v Pelhřimově ze dne 2. 7. 2012, č. j. 13C 423/2010-702, z něhož vyplývá, že žalobce vyplatil Mgr. H. K. částku 41 000,- Kč opakovaně, a to ve dnech 13. 11. 2009, 10. 12. 2009, 28. 12. 2009, 12. 2. 2010, 12. 3. 2010, 23. 4. 2010, 14. 5. 2010, 10. 6. 2010 a 23. 7. 2010. Citovaným rozsudkem byla Mgr. K. uložena povinnost zaplatit žalobci částku 358 750,- Kč s příslušenstvím, a to proto, že Mgr. K. neoprávněně vystavoval podle mandátní smlouvy faktury na částky 41 000,- Kč, takže celková částka 369 000,- Kč byla žalobcem vyplacena bez právního důvodu. V důsledku toho došlo k bezdůvodnému obohacení Mgr. K.

Při jednání soudu dne 11. května 2017 setrvali účastníci na svých skutkových i právních stanoviscích. Zástupce žalobce navrhl zrušení napadeného rozhodnutí, pověřená zástupkyně žalovaného navrhla zamítnutí žaloby.

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 11. května 2017, č. j. 8 Af 36/2013-33, žalobě vyhověl a napadené rozhodnutí Odvolacího finančního ředitelství ze dne 15. 4. 2013 zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Na základě kasační stížnosti žalovaného rozhodoval ve věci Nejvyšší správní soud, který rozsudkem ze dne 31. srpna 2017, č. j. 4 Afs 125/2017-26, rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, s tím, že městský soud věc nesprávně právně posoudil.

Ve svém rozsudku Nejvyšší správní soud uvedl zejména, že:

[24] Za rozhodující pro posouzení věci Nejvyšší správní soud považuje právě výše uvedenou skutečnost, že žalobce zaplatil Mgr. K. částku 369.000 Kč bez náležitého právního důvodu. Vyplacení finančních prostředků bez právního důvodu nepochybně představuje neoprávněné použití peněžních prostředků státního rozpočtu žalobcem a neodpovídá § 53 odst. 4 zákona o rozpočtových pravidlech. Došlo tak k porušení rozpočtové kázně a byla naplněna skutková podstata uvedená v § 44 odst. 1 písm. a) zákona o rozpočtových pravidlech. V posuzované věci se nejednalo o neoprávněné použití dotace ve smyslu § 44a odst. 4 písm. a) a b) zákona o rozpočtových pravidlech a bylo proto třeba na místě postupovat podle § 44a odst. 4 písm. c) téhož zákona, dle kterého odvod za porušení rozpočtové kázně činí v ostatních případech částku, v jaké byla porušena rozpočtová kázeň.

[25] Ke skutečnosti, že žalobce bez právního důvodu vyplácel plnění z mandátní smlouvy mimo jiné v důsledku jednání svého vlastního statutárního orgánu (generálního ředitele Mgr. K.), kterou žalobce argumentoval v žalobě a na základě které městský soud rozhodnutí žalovaného zrušil, Nejvyšší správní soud uvádí, že selhání kontrolních mechanismů u žalobce, v důsledku něhož žalobce platil peněžitá plnění bez právního důvodu, nic nemění na tom, že výše uvedeným jednáním žalobce porušil rozpočtovou kázeň. Právnícké osobě je totiž přičítáno jednání fyzických osob, které jsou členy jejího statutárního orgánu a za právníckou osobu jakožto statutární orgán jednájí. Jednáním svého statutárního orgánu je právnícká osoba vázána a

vznikají jí z něj práva a povinnosti. Nejvyšší správní soud připouští, že s ohledem na skutečnost, že k porušení rozpočtové kázně žalobcem došlo v přímé souvislosti s jednáním jeho statutárního orgánu, měl žalobce ztíženou možnost toto pochybení odhalit, resp. mu zabránit. Nelze však než konstatovat, že tím, že jeho statutární orgán nejednal s péčí řádného hospodáře, když od žalobce pobíral plnění bez právního důvodu, se žalobce nemůže zbavit odpovědnosti za porušení rozpočtové kázně. Stěžovatel správně poukazuje na to, že akceptování takové logiky by ve svém důsledku umožnilo legalizaci „tunelování“ veřejných prostředků statutárními orgány osob a institucí, které s těmito veřejnými prostředky nakládají, aniž by bylo možné neoprávněně vynaložené prostředky získat zpět do státního rozpočtu. Nejvyšší správní soud se proto plně ztotožňuje se závěrem stěžovatele, že skutečnost, že Mgr. K. byl v pozici generálního ředitele, nemůže být důvodem pro zbavení odpovědnosti žalobce za neoprávněné použití prostředků státního rozpočtu.

[26] Nejvyšší správní soud dále uvádí, že jelikož žalobce zaplatil Mgr. K. částku 369.000 Kč bez právního důvodu, je zjevné, že tyto finanční prostředky neměly být ze státního rozpočtu prostřednictvím žalobce vůbec čerpány, právní účel, pro který byly čerpány, nebyl a neexistoval, a tyto prostředky musí proto být do státního rozpočtu vráceny. Uložení odvodu podle § 44a odst. 4 písm. c) zákona o rozpočtových pravidlech bylo za dané situace jediným správným důsledkem, jak na to přiléhavě poukazuje stěžovatel v kasační stížnosti. Žalobce se proto mylí, pokud tvrdí, že odvod vyplacených finančních prostředků představuje jeho potrestání. Odvod za porušení rozpočtové kázně nemá funkci trestu, nýbrž plní funkci reparační. Odvod žalobcem neoprávněně vyplacených prostředků je rovněž v souladu se smyslem a účelem zákona o rozpočtových pravidlech, kterým je poskytovat finanční prostředky ze státního rozpočtu pouze ke stanovenému účelu v souladu s právními předpisy a na základě přesně stanovených podmínek. Stejně tak skutečnost, že žalobci se podařilo neoprávněně vyplacené prostředky vymoci v podstatné míře zpět, nemůže zhojit předchozí porušení rozpočtové kázně žalobcem. Ostatně právě to, že Mgr. K. dle tvrzení žalobce již neoprávněně vyplacené prostředky z podstatné části žalobci uhradil zpět, ve svém důsledku znamená, že žalobce neutrpí odvodem za porušení rozpočtové kázně újmu, neboť takto získané prostředky použije právě na zaplacení odvodu.

Městský soud v Praze byl v dalším rozhodování vázán takto vyjádřeným názorem Nejvyššího správního soudu, jak stanoví soudní řád správní v ust. § 110 odst. 4.

Městský soud se zabýval především žalobní námitkou, spočívající v tvrzení, že žalobce se choval v souladu s ust. § 53 odst. 4 rozpočtových pravidel, jelikož plnil určené úkoly nejhospodárnějším způsobem, což realizoval tím, že na Mgr. K. podal žalobu o vydání bezdůvodného obohacení.

Toto jednání žalobce lze podle názoru soudu bezpochyby označit za souladné s požadavkem plnit určené úkoly nejhospodárnějším způsobem, avšak toto jednání nebylo předmětem posuzování ze strany orgánů finanční správy a za ně nebyl žalobce postižen povinností provést odvod. Odvod nebyl uložen za to, jak žalobce jednal poté, kdy vyšlo najevo, že Mgr. K. byly bezdůvodně vyplaceny peníze z rozpočtu žalobce, a žalobce nebyl postižen za to, že tyto peníze získal v podstatné míře zpět. Předmětný odvod byl uložen za jednání, které spočívalo právě v onom vyplacení celkové částky 369 000,- Kč bez právního důvodu. Zde nezbyvá než konstatovat, že toto jednání neodpovídá direktivě obsažené v ust. § 53 odst. 4 rozpočtových pravidel, neboť nemělo-li řádný právní důvod, jak zkonstatoval Okresní soud v Pelhřimově, nelze je považovat za hospodárné.

Městský soud pak musel v souladu se závěry Nejvyššího správního soudu odmítnout námitku žalobce spočívající v tvrzení, že ten vyplatil Mgr. H. K. plnění z mandátní smlouvy v důsledku toho, že Mgr. K. byl v té době v pozici generálního ředitele žalobce. Jak vyložil Nejvyšší správní soud, selhání kontrolních mechanismů u žalobce, v důsledku něhož žalobce platil peněžitá plnění bez právního důvodu, nic nemění na tom, že výše uvedeným jednáním žalobce porušil rozpočtovou kázeň. Právnické osobě je totiž přičítáno jednání fyzických osob, které jsou členy jejího statutárního orgánu a za právnickou osobu jakožto statutární orgán jednají. Jednáním svého statutárního orgánu je právnická osoba vázána a vznikají jí z něj práva a povinnosti. Nejvyšší správní soud připustil, že s ohledem na skutečnost, že k porušení rozpočtové kázně žalobcem došlo v přímé souvislosti s jednáním jeho statutárního orgánu, měl žalobce ztíženou možnost toto pochybení odhalit, resp. mu zabránit. Nelze však než konstatovat, že tím, že jeho statutární orgán nejednal s péčí řádného hospodáře, když od žalobce pobíral plnění bez právního důvodu, se žalobce nemůže zbavit odpovědnosti za porušení rozpočtové kázně. Uložení odvodu podle § 44a odst. 4 písm. c) zákona o rozpočtových pravidlech pak bylo za této situace jediným správným důsledkem, a žalobce se proto mýlil, pokud tvrdil, že odvod vyplacených finančních prostředků představuje jeho potrestání; odvod za porušení rozpočtové kázně nemá funkci trestu, nýbrž plní funkci reparační.

Vzhledem k tomu, že těmito závěry, jimiž je Městský soud v Praze vázán, byla argumentace žalobce v podané žalobě zcela odmítnuta, dospěl městský soud k závěru, že žaloba nebyla podána důvodně, a proto ji podle ust. § 78 odst. 7 soudního řádu správního zamítl.

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn podle ust. § 60 odst. 1 soudního řádu správního, jelikož žalobce neměl ve věci úspěch a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

Soud rozhodl o žalobě bez jednání za podmínek ust. § 51 odst. 1 soudního řádu správního.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není kasační stížnost přípustná [ust. § 104 odst. 3 písm. a) soudního řádu správního]

V Praze dne 31. října 2017

JUDr. Slavomír Novák, v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
J. V.